

Kodeks etyki dla przedsiębiorców

Opracowany na zlecenie Krajowej Izby Gospodarczej przez Fundację "Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym" na podstawie materiałów Institute of Business Ethics z Londynu.

A. PREAMBUŁA

Budowanie gospodarki rynkowej w Polsce jest związane z koniecznością przestrzegania zasad etyki i kultury przedsiębiorczości. Krajowa Izba Gospodarcza dostrzega dążenie do uczciwości i rzetelności w działalności gospodarczej wśród rosnącej grupy przedsiębiorców, dla których przestrzeganie norm etycznych i powszechnie przyjętych wzorców zachowań staje się faktem. Działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości produktów i usług, rzetelności wobec kontrahentów, pracowników skarbu państwa i środowiska świadczy o odpowiedzialnym podejściu do kierowania firmą i jest jednym ze źródeł sukcesu. W warunkach dużej konkurencji firma nie może funkcjonować w dłuższym okresie bez korzystnej oceny otoczenia i bez przestrzegania norm etycznych.

Krajowa Izba Gospodarcza zachęca przedsiębiorców do przyjmowania Kodeksów etyki i informowania o tym klientów i kontrahentów. Wzorem dla tych zasad, przyjmowanych przez indywidualne podmioty, może być prezentowany Kodeks etyki w działalności gospodarczej.

Krajowa Izba Gospodarcza stoi na stanowisku, że we wszystkich działaniach przedsiębiorstwa niezbędne jest zachowanie podstawowych wartości etycznych i uznanie zobowiązań wobec wszystkich zainteresowanych działalnością firmy. Uczciwość jest warunkiem koniecznym dla osiągnięcia stabilności przedsiębiorstwa i sukcesu. Reputacja firmy i zaufanie do niej jest jedną z największych wartości firmy. Przyjęcie Kodeksu powinno oznaczać uznanie wspomnianych wartości i zobowiązanie do regularnego monitorowania przestrzegania przyjętych norm.

B. STOSUNKI Z KLIENTAMI

1. Przedsiębiorstwo będzie dostarczać produkty i usługi wartościowe, dobrej jakości, solidnie wykonane i bezpieczne w użytkowaniu.

- Będzie oferowało produkty zgodnie z narodowymi i międzynarodowymi standardami, lub, w przypadku ich braku, przeprowadzi stosowne testy bezpieczeństwa.

- Nie będzie świadomie podawać niepełnych informacji oraz wprowadzających w błąd opisów dotyczących oferowanych usług i produktów.

- Nie będzie świadomie ukrywać szkodliwego działania produktów.

2. W przedsięwzięciach reklamowych i innych formach przekazu firma będzie unikać podawania nieprawdziwych, przesadzonych lub niepełnych informacji.

3. Dla zapewnienia pełnej satysfakcji klientów przedsiębiorstwo będzie zapewniać wysoki standard usług serwisowych.

4. Pracownicy przedsiębiorstwa nie powinni dawać klientom pieniędzy ani prezentów, które mogą być traktowane jako korzyści materialne.

5. Firma będzie unikać praktyk, zmierzających do zwiększenia sprzedaży przez jakiekolwiek przedsięwzięcia marketingowe niezgodne z prawem.

6. Firma będzie utrzymywać w tajemnicy zastrzeżone informacje uzyskane od klienta.

C. STOSUNKI Z AKCJONARIUSZAMI, UDZIAŁOWCAMI I INNYMI INWESTORAMI

1. Firma będzie dbać o interesy akcjonariuszy, udziałowców i pozostałych inwestorów, a także nie uczyni niczego, aby uprzywilejować jedną grupę inwestorów kosztem drugiej.

2. Firma powinna dążyć do osiągnięcia atrakcyjnej stopy zwrotu kapitału w długim okresie.

3. Firma będzie uczciwie informować o swojej polityce, osiągnięciach i perspektywach rozwoju.

D. STOSUNKI Z PRACOWNIKAMI

1. Stosunki przedsiębiorcy z pracownikami będą oparte na szacunku dla ich godności osobistej.

2. Firma będzie przyjmować i awansować pracowników, biorąc pod uwagę kwalifikacje wymagane na danym stanowisku. Pracownicy nie będą dyskryminowani ze względu na rasę, religię, narodowość, kolor skóry, wiek, płeć, stan cywilny czy inwalidztwo niemające wpływu na rezultaty wykonywanej przez nich pracy.

3. Firma będzie dążyć do zapewnienia stabilnych miejsc pracy oraz rzetelnie informować pracowników o perspektywach zatrudnienia.

4. Firma jest zobowiązana zapewnić czyste, zdrowe i bezpieczne środowisko pracy zgodnie ze standardami i przepisami prawa. Pracownicy ze swej strony mają obowiązek dołożyć starań, aby uniknąć wypadków, zranienia siebie, swoich kolegów, a także osób postronnych.

5. Przedsiębiorstwo zapewni poufność danych medycznych przekazywanych przez pracowników. Wyniki badań okresowych nie będą udostępniane innym pracownikom i osobom postronnym.
6. Z myślą o docenieniu wysiłków poszczególnych osób mających wkład w sukces firmy przedsiębiorstwo będzie stosować reguły przejrzystej i czytelnej polityki wynagradzania. Reguły systemu wynagradzania będą tak skonstruowane, aby uwzględnić wkład indywidualny każdego pracownika.
7. Firma będzie pomagać pracownikom w podnoszeniu kwalifikacji i wspierać ich karierę w firmie.
8. Firma będzie informować pracowników o celach swojej działalności i zadaniach na poszczególnych stanowiskach pracy.
9. Informacje uzyskane od pracowników podczas pracy nie będą używane dla jakiegokolwiek innego, konkurencyjnego celu niż ten, dla którego były udostępnione.
10. Firma zobowiązuje się do ujawnienia związanych z działalnością przedsiębiorstwa bezpośrednich interesów osobistych pracowników na kierowniczych stanowiskach, a także członków ich rodzin. Ujawnienie potencjalnego konfliktu interesów może dotyczyć prezesów, dyrektorów, ważnych udziałowców i zatrudniania członków rodziny.
11. Firma nie będzie tolerować molestowania seksualnego i innych form maltretowania psychicznego lub fizycznego pracowników.
12. Firma jest zobowiązana uznać swoje szczególne obowiązki wobec pracowników, którzy w niedługim czasie przejdą na emeryturę.
13. Firma będzie wspierać więzi koleżeńskie i więzi z emerytami, pracującymi poprzednio w przedsiębiorstwie.
14. Przy wykupywaniu dodatkowego ubezpieczenia emerytalnego firma będzie się kierować wyłącznie korzyścią pracowników. Przedsiębiorstwo dołoży wszelkich starań, aby wybrać najbardziej bezpieczną ofertę towarzystwa ubezpieczeniowego lub funduszu inwestycyjnego.
15. Firma wypracuje procedury rozstrzygnięcia sporów i uczyni wszystko, aby rozwiązać te spory bez dopuszczenia do eskalacji konfliktu.
16. Firma będzie dążyć do zapewnienia jak najpełniejszej komunikacji z każdym pracownikiem. Przedsiębiorstwo będzie uznawać potrzebę informowania i konsultowania pracowników w zespołach, w których pracują. Tam, gdzie jest to możliwe, pracownicy będą także należycie reprezentowani w negocjacjach. Jeśli istnieje odpowiednie porozumienie ze związkami zawodowymi, firma zapewni stosowne rozwiązania, które ułatwią konstruktywny dialog.

17. Firma będzie rzetelnie informować pracowników o opłacanych składkach na ubezpieczenie społeczne oraz o charakterze zawieranych umów. Pracownicy zostaną powiadomieni o zawarciu umowy cywilno-prawnej. Firma nie będzie korzystała z zawierania umów cywilno-prawnych w przypadkach niedozwolonych przez prawo.

18. W przypadku konieczności zwolnienia pracowników firma podejmie starania, aby w miarę możliwości pomóc w znalezieniu nowej pracy.

E. STOSUNKI Z KONTRAHENTAMI

1. Stosunki pomiędzy firmą i kontrahentami powinny być oparte na wzajemnym zaufaniu.

2. Zapłata za wykonaną usługę lub dostarczony towar będzie uiszczona w terminie i zgodnie z zawartą umową.

3. Siła finansowa firmy będzie wykorzystywana z umiarem.

4. Firma uznaje, że przyjmowanie prezentów lub innych świadczeń przez pracowników współpracującej firmy może powodować sytuacje postrzegane jako próba skłaniania do ofiarowania w zamian pewnych korzyści dla darczyńcy. Następujące reguły powinny być przestrzegane:

- nie należy nakłaniać nikogo do przyjęcia prezentu,
- nie należy dawać prezentów pieniężnych,
- rozsądne, małe upominki i przejawy gościnności mogą być zaakceptowane, jeżeli nie powodują żadnego zobowiązania u obdarowanego i mogą być odwzajemnione w takim samym stopniu,
- należy informować przełożonych o każdym otrzymanym kosztownym prezencie oraz o wyświadczonej przysłudze, związanych z firmą, z którą prowadzona jest współpraca.

5. Informacje dotyczące stosunków pomiędzy firmą a kontrahentami powinny być traktowane jako poufne.

F. RELACJE Z KONKURENCJĄ

1. Firma będzie uczciwie współzawodniczyć z konkurentami i nie będzie podważać ich reputacji.

2. W kontaktach z konkurencją pracownicy będą unikać sytuacji umożliwiających przekazanie poufnych informacji dotyczących firmy.

3. Firma nie będzie próbowała pozyskać informacji dotyczących konkurencji środkami nielegalnymi. Zaliczyć do nich można szpiegostwo przemysłowe, zatrudnianie pracowników konkurencji w celu otrzymania od nich tajnych informacji, nakłanianie personelu konkurencji lub jej klientów do ujawniania posiadanych przez nich informacji oraz inne środki wyżej nie wymienione.

4. Firma nie będzie stosować restrykcyjnych praktyk handlowych, niezgodnych z prawem.

G. POWIĄZANIA Z WŁADZAMI I LOKALNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI

1. Firma dołoży wszelkich starań, aby być wrażliwym społecznie podmiotem gospodarczym, będzie służyć społeczności poprzez działalność korzystną dla firmy i społeczności oraz zapewnianie korzystnych możliwości zatrudnienia i dobrych warunków pracy.
2. Przedsiębiorstwo będzie brało pod uwagę interesy całego otoczenia, starając się uwzględnić zarówno interes krajowy, jak i lokalny.
3. Firma powinna wspierać w miarę możliwości społeczność lokalną. Ewentualne dotacje na cele charytatywne będą przyznawane w ramach zasad ustalonych przez właściciela.

H. ŚRODOWISKO NATURALNE

1. Przedsiębiorstwo w swojej działalności będzie kierowało się wysokim stopniem odpowiedzialności za środowisko naturalne.
2. Firma jest zobowiązana dbać o ochronę środowiska, a zasoby naturalne użytkować w sposób odpowiedzialny. W związku z powyższym:
 - starać się, aby cykl produkcyjny, gospodarka ściekowa, usuwanie odpadów, emisja spalin i hałasu mieściły się w wyznaczonych standardach,
 - analizować efekty każdego nowego przedsięwzięcia dla środowiska,
 - przeprowadzać regularne przeglądy oddziaływania firmy na środowisko,
 - mieć szczególny wzgląd na ochronę żyjących w naturze zwierząt i roślin
 - informować społeczność, wśród której firma działa, o przeprowadzanym przez nią programie ochrony środowiska.
3. Stosowanie przez firmę testów na zwierzętach jest dopuszczalne tylko w przypadkach koniecznych i w zgodzie z polskimi i międzynarodowymi standardami opieki nad zwierzętami.

I. ZWIĄZKI BIZNESU Z POLITYKĄ

1. Działania firmy będą charakteryzować się pełnym poszanowaniem dla prawa, realizowanego przez demokratycznie powołane władze lokalne, regionalne i ogólnokrajowe.
2. Firma nie będzie wspierać działalności politycznej opartej na krzewieniu nienawiści, uprzedzeń oraz dyskryminacji wobec określonych grup lub osób.
3. Polityka firmy w zakresie wspierania działalności społecznej i politycznej powinna być jawna.

4. Firma nie będzie traktować w sposób szczególnie uprzywilejowany polityków i przedstawicieli władzy.

J. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Firma będzie przestrzegać Ustawy o zamówieniach publicznych, a w szczególności:

1. Nie będzie się starała wpływać na osoby podejmujące decyzję poprzez wręczanie im prezentów, obiecywanie korzyści oraz dawanie gratyfikacji finansowych.
2. Poda w swojej ofercie takie warunki merytoryczne, które rzeczywiście będzie w stanie spełnić.
3. Rzetelnie przedstawi w swojej ofercie osiągnięcia i doświadczenia.
4. Nie będzie podejmować działań dyskredytujących konkurentów.

K. ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z MIĘDZYNARODOWYM BIZNESEM

1. Firma zobowiąże się do przestrzegania panującego w innych krajach prawa i mieszkającej w nim społeczności.
2. Firma będzie respektować tradycje i kulturę każdego kraju, w którym działa.
3. Firma będzie działać odpowiedzialnie w zakresie międzynarodowego handlu, zgodnie z uznanymi przez Polskę porozumieniami.

L. WDRAŻANIE KODEKSU

1. Wdrażanie Kodeksu powinno być połączone z monitorowaniem przestrzegania wdrażania programu etycznego.
2. Ścisłe stosowanie Kodeksu powinno być efektem edukacji pracowników w zakresie przyjętych zasad.
3. Firma powinna monitorować zgodność podejmowanych decyzji i metod działania z przyjętymi w Kodeksie zasadami.
4. Celem firmy powinno być stworzenie korzystnego klimatu pracy i szans dla pracowników oraz szczerze wyjaśnianie wszelkich kwestii dotyczących zachowań i decyzji uważanych za naganne etycznie.

Rzeszów, 2001r.